

INLEIDING

De afgelopen jaren zijn roerige tijden geweest voor de KL. Waar de verbindingdienst de dans eerst nog leek te ontspringen, is daar zeker in de jaren 2001 en 2002 een kentering in gekomen. Met het oog op de nog komende veranderingen als gevolg van de reeds aangevangen invoering van TITAAN, wil ik u met dit artikel verder informeren over de huidige defensieorganisatie en de plaatsen waar u de verbindingdienst van de KL daarin aantreft. Tevens zal ik aangeven wat de belangrijkste communicatie- en informatiesystemen zijn.

DE CENTRALE ORGANISATIE

De Centrale Organisatie is het kerndepartement van Defensie. Hier werken 900 mensen, burgers en militairen. De ambtelijke leiding is in handen van de secretaris-generaal. De hoofdtaken van het kerndepartement zijn:

- het ondersteunen van de minister en de staatssecretaris bij het formuleren van beleid;
- de beleidsoverdracht aan lagere bestuursniveaus binnen de Defensieorganisatie;
- de controle op de uitvoering en de evaluatie van het beleid.

De Centrale Organisatie bestaat uit ongeveer 25 afdelingen van verschillende groottes. Door een aantal veranderingen in de organisatie en de samenleving, zoals de invoering van een beroepsleger, moest de defensieorganisatie doelmatiger en slagvaardiger gaan werken.

In 1991 is de Stuurgroep Veranderingsproces Defensie opgericht om het Ministerie van Defensie te reorganiseren. Na onderzoek is de organisatie veranderd van een matrixstructuur naar een lijn-stafstructuur en van een statische naar een meer dynamische organisatie. Ook is beleid en uitvoering binnen het kerndepartement van elkaar gescheiden door bepaalde defensie-eenheden bijeen te brengen in het Defensie Interservice Commando (DICO). Het DICO ondersteunt het kerndepartement en de krijgsmachtonderdelen met producten en diensten, onder andere op het gebied van automatisering, medische zorg en de werking en selectie van nieuw personeel.

DEFENSIE TELEMATICA ORGANISATIE

In 1977 werd de Defensie Telematica Organisatie (DTO) opgericht, welke sinds 2000 deel uitmaakt van het Defensie Interservice Commando (DICO).

De DTO is op dit moment leverancier van

Informatie- en Communicatie Technologie voor een aantal overheidsinstellingen, waaronder de krijgsmacht. Het bedrijf is samengesteld uit de verschillende krijgsmachtdeelen:

- het Centrum Advisering Bedrijfsvoering en Informatietechnologie Services van de Marine;
- delen van de Dienstencentra Automatisering van de KL en Klu;

DE ONTPLOOING VAN EEN NETWERK

- het Duyverman computercentrum;
- het NATCO telematicabedrijf;
- het Netwerk Management Centrum van Netherlands Armed Forces Integrated Network (NAFIN).

Het bedrijf beschikt over diverse communicatie- en informatiesystemen, waarvan het reeds eerder genoemd NAFIN een belangrijke backbone is.

LANDMACHTSTAF

De Bevelhebber der Landstrijdkrachten (BLS) voert het bevel over de landmacht. Daarnaast is hij adviseur van de minister. Hij is daarmee als enige verantwoordelijk voor het beleid én de uitvoering van de taak van

de landmacht. Om deze verantwoordelijkheid goed te kunnen invullen is een scheiding aangebracht tussen beleid en uitvoering, waardoor de Landmachtstaf de navolgende organisatiedelen kent:

- de Landmachtstaf (LAS) als beleidsstaf;
- de Operationele Staf (OPS) als staf die de BLS ondersteunt bij de uitvoering van de operationele taken van de KL;
- de Dienst Personeel en Organisatie (DP&O), verantwoordelijk voor zowel personeel als organisatie;
- de Directie Materieel (DM).

De kern van de LAS bestaat uit een directie Beleid & Planning en een directie Control. Binnen de directie Beleid & Planning wordt het zogenaamde "raamwerkbeleid" ontwikkeld, dat als kader dient voor alle planning- en controlactiviteiten van de landmacht. Zij formuleert de hoofdlijnen van het integrale, landmachtbrede beleid. Deel uitmakend van het directieteam staat de souschef Informatievoorziening en Commandovoering (IV&C) aan het hoofd van elf afdelingen, elk met een eigen aandachtsgebied. Onder het ressort souschef IV&C zijn alle aspecten samengebracht die te maken hebben met het ontwikkelen en begeleiden van de implementatie van beleid op het gebied van informatievoorziening en commandovoering. Souschef IV&C heeft vier organisatie elementen onder zich:

- de sectie Integrale Planning en Coördinatie ter ondersteuning van de souschef bij het sturen en beheersen van de beleidsuitvoering op het gebied van de informatievoorziening door middel van het IV-plan van de KL;
- de afdeling IV&C Beleid welke (afgeleid) beleid ontwikkelt op het gebied van commandovoering en informatievoorziening;
- het Expertise Centrum Modellenbeheer welke de beleidsontwikkeling ondersteunt door het beschikbaar stellen van modellen;
- het Expertise Centrum Informatiebeveiliging ter ondersteuning op het gebied van informatiebeveiliging. Tevens treedt laatstgenoemd centrum op als Distributie Autoriteit KL voor de verstrekking van cryptosleutel materiaal.

De Directie Control is verantwoordelijk voor de financiële inbreng in het beleids- en planningsproces.

OPERATIONELE STAF BLS

De Operationele Staf BLS adviseert de bevelhebber over de KL-bijdrage aan allerlei soorten operaties. Het kan daarbij gaan om operaties in internationaal verband voor de verdediging van ons land of dat van bondgenoten, maar ook om crisisbeheersingsoperaties, humanitaire hulp, noodhulp en calamiteiten in binnen en buitenland. Ook levert de staf een bijdrage aan het opstellen, implementeren en controleren van internationale wapenbeheersings- en veiligheid bevorderende overeenkomsten.

Binnen de Operationele Staf is de G6 verantwoordelijk voor alle aangelegenheden met betrekking tot inzet- en gebruik van communicatie- en informatiesystemen tijdens uitzendingen. Tevens heeft de G6 mogelijkheden om te voorzien in (extra) verbindingsmiddelen (HF, VHF, UHF en Satcom).

DIENST PERSONEEL EN ORGANISATIE

De DP&O kan worden gezien als de afdeling Personeelszaken van de KL. Zij heeft als doel om ervoor te zorgen dat de KL beschikt (en blijft beschikken) over voldoende én gemotiveerd personeel. Verschillende afdelingen voeren diverse taken uit die allemaal personeel en organisatie gemeen hebben zoals personeelszorg, beleid en beheer, werving, behoud van personeel, gezondheidszorg, functietoewijzing, loopbaanbeleid en arbeidsvoorwaarden. Aan de organisatiekant vinden we onder meer formatiebeheer en functiewaardering.

DIRECTIE MATERIEEL

De DM is verantwoordelijk voor het materieelbeleid binnen de KL en is onderverdeeld in drie zuilen waaronder het ressort Command, Control en Communication & Informationssystemen (C3I).

DE LEGERKORPSEENHEDEN

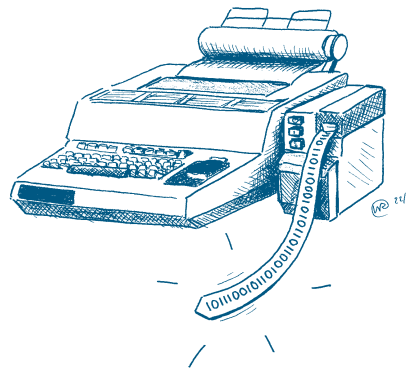
Sinds 1995 is de samenwerking tussen de Koninklijke Landmacht en de Deutsche Bundeswehr sterk verdiept. Dit werd feitelijk bewezen door de oprichting van het 1 (GE/NL) Corps. De samenwerking tussen de twee buurlanden ging veel verder dan die van de andere binationale hoofdkwartieren binnen de NAVO. Toen in 1997 het Legerkorps als hoofdkwartier ter beschikking werd gesteld aan de Europese Unie, werd de integratie met de Duitsers nog vergroot. In 1999 werd het hoofdkwartier omgevormd en daarmee inzetbaar om als (aflossend) hoofdkwartier bij nieuwe missies te kunnen worden ingezet. Had dit binationale legerkorps bij oprichting nog een reactietijd van 180 dagen, eind 1999 werd dit gehalveerd tot 90 dagen.

In december 2000 besloten de Duitse en Nederlandse ministers van Defensie het hoofdkwartier om te vormen tot High Re-

adiness Force (Land) Headquarters (HRF(L)HQ). De locatie van dit hoofdkwartier is in Münster (Duitsland). Vanaf 19 juni 2002 is dit hoofdkwartier in staat om binnen 20 tot 30 dagen te worden ingezet voor (vredes)missies van de NAVO en Europese Unie.

Naast een binationale staf beschikt het hoofdkwartier over een Command Information Systems Battalion en een Staff Support Battalion.

Het 1 (GE/NL) CIS Battalion bestaat uit een binationale Staf en een binationale Stafstaf in Eibergen, een klein binationaal de-

DE DIGITALE TELEX

tachment in Münster en een twee CIS compagnieën: een binationale CIScoy 1 in Eibergen en een volledige Nederlandse CIScoy 2 in Garderen.

Als voornaamste verbindingsdienstmaterieel is opgenomen: straalverbindingsinstallaties, satcom installaties, HF en VHF radio's, video teleconference materiaal, basismodules (server voertuigen met diverse software pakketten, aansluitkasten en Voice over IP modules) en natuurlijk de diverse (glasvezel)kabels en aggregaten. Nadat de Nederlandse Tweede Kamer eind november 2002 al akkoord gegaan was met het voorstel om voor een periode van zes maanden het commando over de International Security Assistance Force (ISAF) in Afghanistan over te nemen, heeft ook de Duitse Bondsraad in december 2002 ingestemd met dit voorstel. Sinds begin februari dit jaar zit dan ook een fors deel van het 1 (GE/NL) Corps in Afghanistan.

1E DIVISIE "7 DECEMBER"

Wat is overgebleven van de "grote" verbindingsdienstseenheden van weleer, ooit ondergebracht bij 101 Verbindingsgroep, later Command Support Group en weer later Command Support Brigade, zijn inmiddels ondergebracht bij het Divisie Gevechtssteun Commando (DGC), welk ook weer onder de 1e Divisie "7 december" valt.

Als verbindingsbataljons kennen we thans alleen nog 11 Verbindingsbataljon

MND(C) in Garderen en 106 Verbindingsbataljon in Ede.

11 Verbindingsbataljon MND (C) had tot eind 2002 als belangrijkste taak het ondersteunen van de Multi Nationale Divisie (Central) uit Rheindalen (Duitsland). Deze divisie werd gevormd door vier luchtmobiele 'brigades' en ondersteunende divisietroepen uit België, Duitsland, Engeland en Nederland. Door het opheffen van deze internationale luchtmobiele divisie is die taak komen te vervallen en kan het bataljon zich thans richten op de omvorming - samen met 106 Verbindingsbataljon - naar 101 Verbindingsbataljon.

Op het moment van schrijven bestaat 11 Verbindingsbataljon MND(C) uit de volgende eenheden: Stafstafcompagnie, 115 Divisieverbindingsbedieningscompagnie, 130 Rayonverbindingscompagnie en 135 Verbindingsondersteuningscompagnie. Als voornaamste verbindingsmiddelen beschikt het bataljon over ZODIAC-apparatuur; HF, VHF en UHF radioapparatuur, lijnverbindingsmiddelen en ordonnansen.

106 Verbindingsbataljon bestaat uit: Stafstafcompagnie 106 Verbindingsbataljon, 107 Radiocompagnie, 119 Divisieverbindingsbedieningscompagnie, 120 Rayonverbindingscompagnie, 121 Rayonverbindingscompagnie (hoewel deze qua personeel volledig leeg is) en drie mobilisabele eenheden: 122, 131 en 132 Rayonverbindingscompagnie.

Het Electronic Counter Counter Measures (ECCM) trainingspeloton is administratief in onderhoud gesteld bij 119 Divvdbedcie. Bij operationele inzet van het ECCM trainingspeloton valt dit rechtstreeks onder G6 1e Divisie "7 December".

Het bij het bataljon aanwezige verbindingsdienstmaterieel verschilt nauwelijks van het materieel van 11 Vbdbl (MND(C)).

Gelet op de nog overblijvende ZODIAC-eenheden binnen de beide bataljons, bleek 114 MTS peloton niet langer meer een operationele noodzaak, reden waarom de eenheid eind 2002 is opgeheven.

101 VERBINDINGSBATALJON

De oprichting van 101 Verbindingsbataljon is gepland in het laatste kwartaal van dit jaar. Het bataljon zal gaan bestaan uit een bataljonsstaf, een stafcompagnie en drie verbindingscompagnieën.

Binnen de sectie S2/3 van de bataljonsstaf is een Mobile Cis Control Centre (MCCC) gp opgenomen. Van daaruit kunnen de uit te brengen systemen worden gemanaged. Nieuw binnen de staf van een verbindingsbataljon is een eigen S6 functionaris.

Per verbindingscompagnie zijn drie "comms pelotons" en één "CIS peloton" opgenomen.

Een comms peloton bestaat uit een commandogroep, een tweetal HF groepen met totaal 8 HF radio-installaties (type Harris), twee Radio-Relay groepen met totaal 6 SV installaties (vooralsnog de FM 200 op basis van de MSVSN en/of steekmast) en 3 tot 4 Satcom terminals. De HF-, Radio Relay- en Satcom-installaties worden als losse bouwstenen beschouwd, die afhankelijk van de benodigde C2-ondersteuning van een operatie cq oefening zullen worden ingezet. Zij zullen derhalve zelfstandig dan wel gecombineerd worden ingezet bij de diverse eenheden. Een vaste combinatie zal er dus nooit zijn en is duidelijk anders dan we gewend waren in het ZODIAC-tijdperk. Het CIS peloton bestaat naast een commandogroep uit 5 groepen met serverinstallaties, elk met een netwerkmanager, een incidentmanager en een soldaat local support & installation. Dit element zal worden toegevoegd aan eenheden die voor een operatie cq oefening extra capaciteit nodig hebben. De indeling van het mobiel telefonie systeem staat op dit moment nog ter discussie. De behoefte bestaat, alleen het tijdstip van invoering is nog onduidelijk.

ISTAR BATALJON

Eveneens deelluitmakend van het DGC is het ISTAR-bataljon. ISTAR staat voor Intelligence, Surveillance, Target Acquisition en Reconnaissance. Voor een uitgebreide beschrijving van deze - pas opgerichte - eenheid verwijs ik gaarne naar het betreffende artikel van luitenant-kolonel Koos Possel in Intercom nummer 4 van 2002. In dat artikel wordt ook aandacht geschonken aan 102 EOY compagnie.

COMMANDO OPLEIDINGEN KONINKLIJKE LANDMACHT (COKL)

Het COKL verzorgt de meeste opleidingen binnen de landmacht en is het grootste opleidingsinstituut binnen de krijgsmacht. Naast opleidingen levert het COKL een groot aantal kennisproducten, zoals de studies en documenten die nodig zijn voor de doctrinevorming in de KL en voor de aanschaf van nieuwe wapen- en commandosystemen. Een andere belangrijke taak is certificering van het militair onderwijs en het bieden van civiele scholing aan uitstromend KL-personeel om zo hun kansen bij terugkeer naar de civiele arbeidsmarkt te vergroten.

Met ingang van 1 juni 2003 zal het COKL overgaan in het Opleidings- en Trainingscommando (OTCo).

Oogmerk van het OTCo is, naast het opleiden van personeel van de KL, commandanten op alle niveaus in de KL te ondersteunen bij het uitvoeren van training, met als doel kwaliteitsverbetering.

Het COKL bestaat thans nog uit 11 eenheden (waaronder 8 opleidingscentra) ver-

spreid over 35 locaties in het land. Eén van deze opleidingscentra, het Opleidingscentrum Ede (OCEde), speelt voor de Verbindingsdienst een belangrijke rol. Binnen het OCEde zijn drie scholen gehuisvest: de School Verbindingsdienst, de School Militaire Inlichtingendienst en de School Luchtdoelartillerie.

Binnen de School Verbindingsdienst verzorgen de vier Opleidingsrichtingen (OR'n) alle opleidingen voor militair- en burgerpersoneel met verbindingsdienstfuncties.

Twee opleidingsrichtingen staan in recente uitgaven van dit blad uitgebreid beschreven. In Intercom nummer 3 van september 2001 staat een artikel over de OR Telematica en Techniek en in Intercom nummer 1 van maart 2002 staat een uitgebreid artikel over de OR Radio. Binnen de School Verbindingsdienst wordt onder leiding van OR ZODIAC (ook wel de virtuele OR TITAAN genoemd) alvast een begin gemaakt met het opleiden van instructeurs en het ontwikkelen van lesmateriaal voor het vakgebied TITAAN.

De Instructiegroep kader van de Opleidingsrichting Kader/EOY houdt zich sinds enige jaren bezig met het geven van de initiële opleidingen voor KMA en KMS, als-

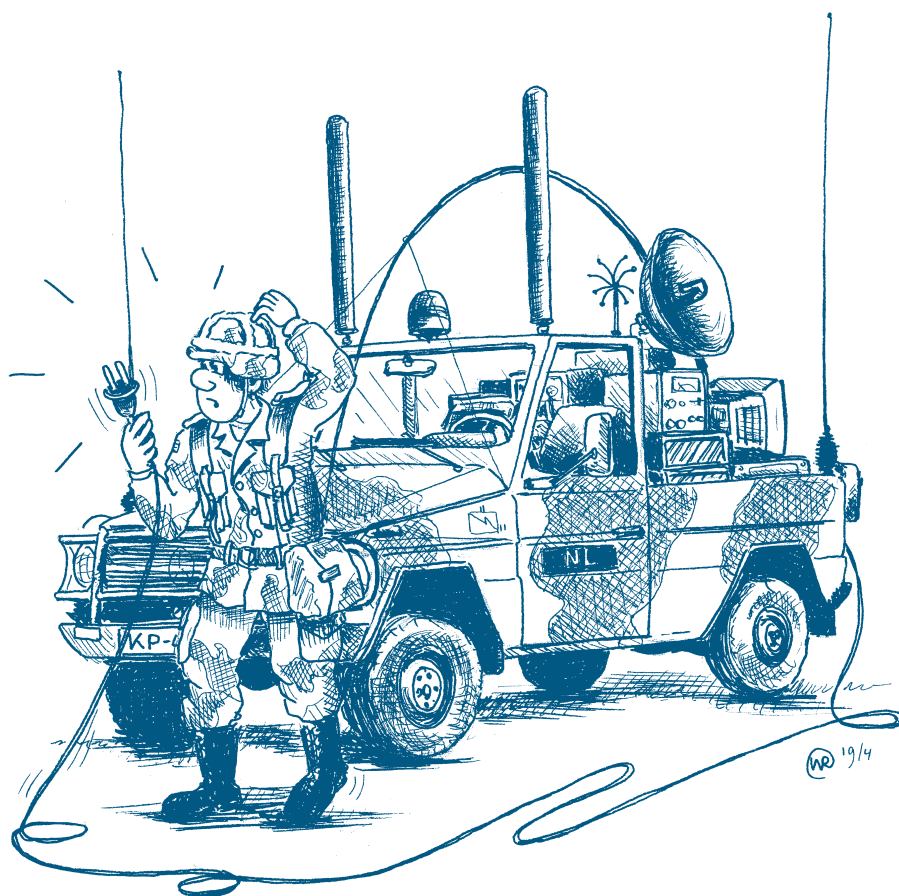
mede het verzorgen van vaktechnische cursussen en loopbaanopleidingen voor officieren en onderofficieren van de verbindingsdienst.

De instructiegroep EOY leidt hoofdzakelijk militairen op voor 102 EOY-compagnie maar biedt ook krijgsmachtbreed EOY opleidingen aan. Dit alles op het in 2002 compleet nieuw geïnstalleerde OTRES. (Opleiding, Training, Referentie Systeem)

TOT ZOVER DIT OVERZICHT.

Door middel van dit artikel heb ik getracht om het mogelijk vertroebelde beeld wat te verhelderen. Gelet op de huidige financiële positie van de krijgsmacht, kan ik mij voorstellen dat binnen afzienbare tijd ook deze beschouwing weer tot het verleden behoort. Ook is weer een aantal reorganisaties op komst. Hierbij valt onder meer te denken aan de oprichting van het Operationeel Commando, het Personeels Commando en het Materieel Logistiek Commando, alles in het kader van het project Stroomlijn Bedrijfsvoering en Staven KL (SBS KL).

Zo zal ook in de, ongetwijfeld dynamische, toekomst weer een moment gezocht moeten worden om weer even stil te staan bij de ontwikkelingen.

DE VERBINDINGSDIENST ANNO 2003?

Cartoons: Wim Rietkerk